

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-129/2008/55.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Hyundai Holding Hungary Kft.** eljárás alá vont vállalkozás ellen gazdasági versenyt korlátozó megállapodás és gazdasági erőfölénnyel való visszaélés miatt indított versenyfelügyeleti eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

v é g z é s t

A Versenytanács az eljárást megszünteti.

A végzés ellen az eljárás alá vont vállalkozás a kézbesítéstől számított nyolc napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó jogorvoslati kérelemmel élhet.

I n d o k o l á s

I.

A vizsgálat iránya

- 1) A Gazdasági Versenyhivatal a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, módosított 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 67. § (1) bekezdése, illetve 70. §-a alapján 2008. október 6-án versenyfelügyeleti eljárást indított a Hyundai Holding Hungary Kft. (a továbbiakban: HHH) ellen annak vizsgálatára, hogy beleütközik-e a Tpv. 11. §-ába, továbbá a 21. § c) és i) pontjaiba a HHH által alkalmazott „Hivatalos Márkaszervizként Való Elfogadás Eljárásrend” (a továbbiakban: Eljárásrend) azon rendelkezése, mely szerint az olyan szerviz jelentkezését visszautasíthatja, amellyel folyamatban lévő jogvitája van.

- 2) A Gazdasági Versenyhivatal az eljárás elintézési határidejét a Tpv. 63. § (6) bekezdése alapján 180 nappal meghosszabbította.

II.

A tényállás

- 3) A HHH 2007. július 1-je óta kizárólagos magyarországi importőre és forgalmazója a Hyundai gépjárműveknek és alkatrészeknek. Ennek keretében jogosult megszervezni a márkaképviseleti- és márkaszerviz hálózatot (a továbbiakban: Hálózat).
- 4) A fenti tevékenységet a HHH ún. minőségi szelektív rendszerben végzi. A gépjármű ágazatban a vertikális megállapodások egyes csoportjainak a versenykorlátozó tilalma alóli mentesítéséről szóló 19/2004. (II. 13.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gr.) 7. § j) pontja szerint „minőségi szelektív forgalmazási rendszer: az a szelektív forgalmazási rendszer, amelyben a szállító a forgalmazók vagy javítóműhelyek kiválasztására olyan tisztán minőségi jellegű követelményeket alkalmaz, amelyeket a szerződés szerinti áru vagy szolgáltatás jellege megkövetel, amelyek egységesen vonatkoznak minden, a forgalmazási rendszerhez csatlakozni kívánó forgalmazóra vagy javítóműhelyre, amelyeket diszkriminációmentesen alkalmaznak, és amelyek közvetlenül nem határolják be a forgalmazók vagy a javítóműhelyek számát.”
- 5) A Hálózat tagjainak kiválasztását a HHH az általa kialakított Hivatalos Szerviz Követelmények alapján az Eljárásrend szerint végzi. Az Eljárásrend – egyebek mellett – rögzíti, hogy a „HHH fenntartja a jogot továbbá, hogy azoknak a jelentkezőknek, vagy a jelentkezők által közvetlenül vagy közvetve irányított azon (jogi vagy természetes) személyeknek, vagy a jelentkezőket közvetlenül vagy közvetetten irányító személyeknek (a) akikkel szemben HHH-nak, illetőleg azt közvetlenül vagy közvetetten irányító jogi személyeknek, továbbá a Hyundai Motor Company-nak, (székhely: 231 Yangjae-dong, Seocho-ku, Szöul, Dél-Korea; cégjegyzékszám: 009335, a továbbiakban: HMC) vagy a HMC bármely kapcsolt vállalkozásának függő jogi eljárása van folyamatban; illetve (b) akik ezen vállalkozások bármelyike vonatkozásában bármilyen jogi eljárást kezdeményeztek;

vagy (c) akikkel szemben ezen vállalkozások bármelyikének lejárt és kiegyenlített követelése áll fent, mindaddig visszautasítsa a jelentkezését, ameddig a fent részletezett ügyek jogerősen, véglegesen és a Hyundai számára megnyugtató módon nem rendeződtek.”

- 6) A Hálózatnak jelenleg 31 tagja van. Ezen vállalkozásokkal a HHH Hivatalos Márkaszerviz Szerződést kötött, melynek „A” Melléklete tartalmazza a Hivatalos Szerviz Követelményeket.
- 7) A Hálózat Magyarország egész területét lefedi és ugyanez jellemzi a több gépjárműmárka forgalmazását. Magyarországon nagyszámú személygépjármű márkát forgalmaznak. A Hyundai márka (és így a HHH) részesedése az új személygépjárművek magyarországi értékesítéséből 1 százalék körüli.

III.

A jogi értékelés

A megállapodás hiánya

- 8) A Tpvt. 11. § (1) bekezdése szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás, amely a gazdasági verseny korlátozását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki.
- 9) Az Eljárásrend vizsgálat tárgyát képező rendelkezése a Versenytanács álláspontja szerint nem minősül a HHH és a Hálózat tagjává válni kívánó vállalkozás közötti megállapodásnak. Egy megállapodásnak ugyanis elengedhetetlen tényállási eleme a megállapodó felek közötti akarategyezés, ami az adott esetben nyilvánvalóan nem áll fenn: a HHH egyoldalúan rögzítette, hogy az olyan vállalkozások jelentkezését visszautasíthatja, amelyekkel jogvitája van. Ezért az Eljárásrend fenti rendelkezése értelemszerűen nem sértheti a Tpvt. 11. §-ának rendelkezéseit.
- 10) Megjegyzi ugyanakkor a Versenytanács, hogy az előzőek nem állnak fenn a Hálózat tagjainak kiválasztása során alkalmazott módszer egészére. Különösen igaz ez a Hálózati Szerviz Követelményekre, mert az a Hivatalos Márkaszerviz Szerződés szerves részét képezi, így az a HHH és a Hálózat egyes tagjai közötti megállapodásnak minősül (ezen az sem változtat, hogy annak tartalmát

nyilvánvalóan a HHH alakította ki). Ezért abban az esetben, ha a Hálózati Szerviz Követelmények olyan elemeket is tartalmaz, amelyek nincsenek összhangban a Gr. 7. § j) pontjával, akkor a Gr. nem alkalmazható, vagyis az alapján nem mentesül a tilalom alól a HHH és a Hálózat egyes tagjai közötti Hivatalos Márkaszerviz Szerződés. Ennek vizsgálatára azonban a Versenytanács a jelen eljárásban nem látott lehetőséget, mert az kizárólag az Eljárásrend 5) pont szerinti rendelkezésére terjed ki.

A gazdasági erőfölény hiánya

- 11) A Tpv. 22. § értelmében gazdasági erőfölényben van az érintett piacon (Tpv. 14. §) az, aki gazdasági tevékenységét a piac többi résztvevőjétől nagymértékben függetlenül folytathatja, anélkül, hogy piaci magatartásának meghatározásakor érdemben tekintettel kellene lennie versenytársainak, szállítóinak, vevőinek és más üzletfeleinek vele kapcsolatos piaci magatartására. A Tpv. 22. § (2) bekezdése szerint a gazdasági erőfölény megítéléséhez vizsgálni kell – egyebek mellett – az érintett piacra való belépés feltételeit, a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetét, továbbá az érintett piac szerkezetét és a piaci részesedések arányát.
- 12) A személygépjárművek esetében a Versenytanács kialakult gyakorlatával (Vj-81/2003., Vj-127/2005.) összhangban abból indult ki, hogy a Magyar Gépjárműforgalmazók Egyesület (MGE) által kialakított egyes kategóriákba tartozó különböző márkájú személygépjárművek mindenképpen a Tpv. 14. § (2) bekezdés szerinti egymást helyettesítő árunak minősülnek, azonban nem zárható ki, hogy a helyettesítés ennél szélesebb körű. Az egymás melletti kategóriába tartozó személygépjárművek ugyanis – figyelembevételével azt is, hogy a kategorizálás több ismérv egyidejű figyelembevételével történik – nyilvánvalóan közelállnak egymáshoz. Mindezek révén akár egy ún. „helyettesítési lánc” is kialakulhat, miáltal több kategória (szélső esetben akár a személygépjárművek teljes köre) egységes árupiacot alkothat.
- 13) Az adott esetben a Versenytanács – jóllehet nem tartja kizárhatónak, hogy a személygépjárművek egységes árupiacot alkotnak – nem látta szükségesnek a személygépjárművek tekintetében az érintett árupiac(ok) egyértelmű meghatározását. Szintén kialakult gyakorlata ugyanis, hogy az azonos jellegű áruk

(adott esetben: személygépjárművek) teljes választékának forgalmazására vonatkozó vertikális megállapodások esetében az adott árucsoport forgalmazójának a viszonteladókkal szembeni gazdasági erőfölénye szempontjából az egyes választékokból való átlagos részesedésnek van jelentősége, függetlenül attól, hogy az egyes választékok a végső fogyasztó szempontjából azonos árupiachoz tartozónak minősülnek-e vagy sem. Márpedig az új személygépjárművek körében a Hyundai (és így a HHH) részesedése Magyarország egész területén – mint a Versenytanács álláspontja szerinti érintett földrajzi piacon [Tpvt. 14. § (3) bekezdés] – mindössze 1 százalék, ami alapján gazdasági erőfölényes helyzete a vizsgált magatartással összefüggésben kizárható.

- 14) A Versenytanács a vizsgált magatartással összefüggésben irányadónak tekintette a HHH-nak a személygépjárművek esetében meglévő 1 százalékos részesedését a Hyundai pótalkatrészek és a Hyundai személygépjárművek szervizelése tekintetében is. Ezért a Versenytanács álláspontja szerint a vizsgált magatartással összefüggésben ezen érintett piacok tekintetében sem állapítható meg a HHH gazdasági erőfölénye.
- 15) Az előzők ugyanakkor nem zárják ki azt, hogy más jellegű magatartásokra nézve ezen piacokon a HHH gazdasági erőfölénye megállapítható legyen, figyelemmel arra is, hogy
- a) a Hyundai gyári pótalkatrészeknek a HHH kizárólagos forgalmazója Magyarországon, illetve
 - b) a márkaszervíz szolgáltatással való felhagyása az adott vállalkozás számára jelentős kilépési költségekkel járhat,
- mely körülmények vizsgálata azonban az eljárás tárgyára tekintettel nem vált szükségessé.

A döntés

- 16) A Tpvt. rendelkezései élesen elkülönítik egymástól
- a) a magatartás törvénybe nem ütközésének határozattal történő megállapítását [Tpvt. 77. § (1) bekezdés i. pont]; illetve
 - b) az eljárás végzéssel történő megszüntetését, amelyre akkor kerülhet sor, ha

- ba) a vizsgálat elrendelésére okot adó, a Tpv. 70. § (1) bekezdésében meghatározott körülmények nem állnak fenn; vagy
 - bb) a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvénysértés, és az eljárás folytatásáról sem várható eredmény (Tpv. 72. § (1) bekezdés a. pont).
- 17) Megállapodás hiánya esetén a Tpv. 11. §-ának megsértése nyilvánvalóan nem állapítható meg. A Tpv. 21. § szerinti jogsértésnek pedig elengedhetetlen feltétele az elkövető vállalkozás Tpv. 22. § szerinti gazdasági erőfölényes helyzete. Ebben az értelemben tehát a gazdasági erőfölény (mint állapot) hiánya azt jelenti, hogy az adott magatartás nem ütközik a Tpv-be.
- 18) A Versenytanács álláspontja szerint azonban a megállapodás, illetve a gazdasági erőfölény hiánya egyben azt is jelenti, hogy a magatartás nem is ütközhet a Tpv. rendelkezéseibe (elvileg sem sértheti annak rendelkezéseit). Ez utóbbi körülmény viszont a Tpv. 70. § (1) bekezdése alapján az eljárás megindításának elengedhetetlen feltétele.
- 19) A 15.b) ponttal összefüggésben a Versenytanács értékelte azt a körülményt is, hogy a jelen eljárás megindítására alapot adó bejelentéseket (Tpv. 43/H. §) egy olyan vállalkozás tette, amelynek jogelődje a Hyundai gépjárművek korábbi kizárólagos magyarországi forgalmazójával, a Hyundai Hungary Kft-vel (a továbbiakban: HMM) 2004. október 31-ig márkaszervizelésre vonatkozó szerződéses kapcsolatban állt, azt követően azonban a HMM és a 2007. július 1-jétől a (nem jogutódként) helyébe lépő HHH sem kötött vele márkaszervíz szerződést az Eljárásrend vizsgálat tárgyát képező rendelkezése alapján. Egy ilyen vállalkozás helyzete kétségtelenül más, mint azon vállalkozásoké, amelyek a HHH-val való szerződéskötési szándékuk időpontjában még nem kötődnek a Hyundai márkához, és így szerződéskötési szándékuk elutasítása esetén nincsenek érdemi kilépési költségeik. Márpedig, ha egy vállalkozásnak (adott esetben: a HHH-nak) a reagálási képesség [Tpv. 22. § (1) bekezdés] tekintetében eltérő helyzetű (lehetséges) ügyfél-csoportjai vannak, akkor a gazdasági erőfölényt ezen csoportokra külön-külön kell vizsgálni.

- 20) A Versenytanács az előzőek ellenére szükségtelennek tartotta annak vizsgálatát, hogy a HHH a bejelentővel és esetlegesen vele azonos helyzetű vállalkozásokkal szemben gazdasági erőfölényben van-e. Álláspontja szerint ugyanis a jelen eljárás ennek vizsgálatára történő kiterjesztését a közérdek védelme nem teszi szükségessé [Tpvt. 70. § (1) bekezdés]. Szerződéskötéstől való elzárkózás esetén a közérdek védelme ugyanis csak akkor indokolja a versenyfelügyeleti beavatkozást, ha egy (vagy több) piaci szereplő kiesése a fogyasztók számára közvetlen vagy (a gazdasági verseny sérelmén keresztül) közvetett hátrányokkal jár. Az adott esetben ilyen hátrány nem volt valószínűsíthető. Következik ez mindenekelőtt abból, hogy a HHH nagyszámú (31) vállalkozással kötött Hivatalos Márkaszervíz Szerződést az ország egész területére kiterjedően, így a bejelentő (vagy esetlegesen más vállalkozás) kiszorulása az adott tevékenység végzésének lehetőségéből valószínűsíthetően nem jelent a fogyasztói érdekeket sértő, versenyt korlátozó elzárkózást.
- 21) A fentiek hiányában különösen indokolatlan a versenyfelügyeleti beavatkozás 2005. november 1-jét követően, amikortól hatályos a Tpvt. 88/A. §, mely szerint a Gazdasági Versenyhivatalnak a közérdek érvényesítésére irányuló hatásköre nem zárja ki a Tpvt. III-V. fejezetében foglalt rendelkezések megsértésére alapított, a Tpvt. 11. § (3) bekezdésében és 93. §-ában említett polgári jogi igények közvetlen bíróság előtti érvényesítését. Mindezzel összefüggésben ugyanakkor megjegyzi a Versenytanács, hogy kialakult gyakorlata szerint a gazdasági erőfölényben lévő vállalkozás csak akkor marasztalható el az üzleti kapcsolat létrehozásától/fenntartásától való elzárkózás miatt, ha az a konkrét vállalkozás(oka)t ért érdeksérelem mellett a piacon folyó versenyre annak hatékonyságára is érezhetően negatív hatással jár (Elvi állásfoglalások 21.11.).
- 22) Mindezek alapján a Versenytanács az eljárást a Tpvt. 72. § (1) bekezdés a) pontjának első fordulata alapján a Versenytanács – az esetleges visszaélés érdemi vizsgálata nélkül – megszüntette.
- 23) Megjegyzi a Versenytanács, hogy a jelen ügyben nem zárható ki a tagállamok közötti kereskedelem érintettsége. Figyelemmel azonban a Tpvt. 11. §, illetve a 21-22. §, valamint az EK-Szerződés 81. és 82. cikkének nagyfokú harmonizáltságára,

nem látta indokoltnak az eljárás fenti irányú kiterjesztésére az iratokat a vizsgálónak visszaadni [Tpvt. 72. § (1) bekezdés b) pont].

IV.

Eljárási kérdések

- 24) A végzés elleni jogorvoslatra vonatkozó rendelkezés a Tpvt. 72. § (1) bekezdés a) pontján és a Tpvt. 82. § (1) bekezdésén alapul.
- 25) A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpvt. 45. §-án, illetékessége a Tpvt. 46. §-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik bíróság (86.§) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

Budapest, 2009. május 15.